

7/4614

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-3229
Konu : Soru Önergeleri

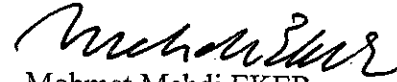
217 A0082008 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 30.07.2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8107 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Süleyman YAĞIZ'a ait 7/4613, Yozgat Milletvekili Mehmet EKİCİ'ye ait 7/4614, Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI'ya ait 7/4615, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/4616, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait 7/4617, 7/4618 ve Muğla Milletvekili Gürol ERGİN'e ait 7/4619 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/4613 (2 sayfa)
2. Görüş 7/4614 (2 sayfa)
3. Görüş 7/4615 (2 sayfa)
4. Görüş 7/4616 (2 sayfa)
5. Görüş 7/4617,7/4618 (2 sayfa)
6. Görüş 7/4619 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

: Mehmet EKİCİ

Yozgat Milletvekili

Esas No

:7/4614

Türkiye geneli ve Yozgat ilimiz ile ilgili olarak, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı hububat alımlarında;

SORU 1) Taahhütname karşılığı alımlara ne zaman başlanmıştır?

CEVAP 1) 2008-2009 hasat döneminin başlamasıyla birlikte Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), 21 Mayıs 2008 tarihi itibarıyla taahhütname karşılığı ürün alımlarına başlamıştır.

SORU 2) Şimdiye kadar ne kadar alım yapılmıştır?

CEVAP 2) 04.08.2008 tarihi itibarıyla 450.000 ton emanet alım yapılmıştır.

SORU 3) Açıklanan 500 YTL/Ton emanet alım fiyatı ile hasat öncesi serbest piyasa fiyatları arasında % 40'lara varan fiyat uçurumu kimin lehine çalışmaktadır?

CEVAP 3) 30 Haziran 2008 tarihinde yapılan basın açıklamasında üreticilerimizin depo ve finansman ihtiyaçlarını karşılayarak ürünlerini ileride değerlendirmelerine imkân sağlamak amacıyla emanet alım fiyatları Kamuoyuna duyurulmuştur.

Talep eden üreticilere de % 30 avans ödemesi yapılmaktadır. Ayrıca ürününü emanete bırakan üreticilerimizden, peşin alım fiyatlarının açıklanmasını müteakip ürünlerini TMO işyerine satmaları halinde depo kira ücreti de alınmayacaktır.

Emanet alım fiyatlarının açıklanması ile üreticiler dışındaki diğer piyasa aktörleri olan sanayici ve tüccarların da piyasadan daha fazla ürün satın almaları için ihtiyaç duyacakları finansmanı karşılamak amacıyla makbuz senedine dayalı kredi sistemine işlerlik kazandırılarak, ürüne olan talep artırılmış ve piyasalarda ürün fiyatlarının yüksek oluşması sağlanmıştır.

Bu kapsamda, hasatın başladığı günden bu yana dünya ve yurt içi piyasaları takip edilmekte olup, dünya buğday fiyatları ortalama 320-350 dolar seviyelerinde iken yurt içinde 410-460 dolar seviyelerinde seyretmektedir. Dolayısıyla yurt içi fiyatları dünya buğday fiyatlarının üzerinde seyretmektedir.

SORU 4) Geçen yıl TMO'nun toplam 100 bin ton civarında, yok denecek kadar az ürün alması sonrası çiftçimizin perişan olduğu görülmesine rağmen bu yıl da aynı politikaların sürdürülmesinin gerekçesi nedir?

CEVAP 4) 2007 yılı buğday ve arpa üretimimiz bir önceki yıla göre düşük gerçekleşmiştir. İmkânı olan üretici ürününü stoklamış, tüccar daha fazla piyasaya girmiş, TMO'ya tarihin en yüksek emanet alımı olarak yaklaşık 605 bin ton civarında emanet ürün bırakılmıştır. Ayrıca, piyasa fiyatları da hasatla birlikte alış fiyatlarımızın üzerinde seyrettiği için Kurumumuza ürün yönelişi asgari düzeyde kalmıştır.

Böylece, buğday fiyatlarının belirli bir seviyeye yerleşeceği, TMO'nun yeterli stoğu olmadığı için piyasalara müdahale edemeyeceği, müdahale yapılırsa da satış fiyatlarının dünya fiyat hareketleri çerçevesinde revize edileceği ve buğday fiyatlarının artmaya devam edeceği yönünde spekülasyonlar başlatılmıştır.

Bu amaçla, piyasaların muhtemel fiyat artışlarından olumsuz etkilenmesini önlemek, stoklanan hububatın kısa süre içerisinde piyasaya çıkmaması sebebiyle yaşanabilecek spekülasyonların önüne geçmek amacıyla TMO'ya hasat dönemi dâhil olmak üzere, 8 Nisan 2008 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile ithalat yetkisi verilmiştir.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün öncelikli görevi olan piyasa düzenleme işlevini yerine getirebilmesi için, TMO'ca bugüne kadar muhtelif tarihlerde uluslararası hububat ithalat ihaleleri gerçekleştirilmiştir.

Ülke olarak, hububat piyasalarında dengenin sağlanması için vergi düzenlemeleri, ithalat dahil her türlü tedbir alınmaktadır.

Bakanlığımız girdi maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla, fiyat dışında üretim maliyetini artıran bütün faktörleri göz önünde bulundurarak üreticilerimizi desteklemektedir.

2007 yılında üreticilere, buğdayda 4,5 YKr/kg, arpa, yulaf ve çavdarda 3,5 YKr/kg prim desteği uygulanmış, ayrıca 10 YTL'da doğrudan gelir desteği, mazot, kimyevi gübre ve sertifikalı tohum desteği verilmiştir.

Üretimin sürdürülebilirliği için tarımsal destekler çiftçilerimize verilirken, dünya fiyatları dikkate alınarak çiftçilerimizin rekabet gücünü korumak amacıyla gerekli tedbirler alınmaktadır.

SORU 5) Sahipsiz kalan çiftçimizin elinden ürün çıktıktan sonra fiyatların yaklaşık ikiye katlanması hatasından ders alınacak mıdır?

CEVAP 5) 2007 yılı Mayıs ayı dünya buğday üretim tahmini 623 milyon tonlarda iken dünya fiyatları da 200-220 \$/Ton seviyesinde seyretmiştir. Ülkemizde hasadın başladığı bu dönemde TMO'nun açıkladığı 425 YTL/Ton buğday fiyatının dolar karşılığı primsiz 291 \$/Ton, 45 YTL/Ton primle birlikte ise 322 \$/Ton'a tekabül etmektedir. Ancak, dünya üretim tahminleri ilerleyen aylarda 604 milyon ton olarak revize edilmiştir. Ayrıca, hububatın enerji tüketiminde kullanımının artması (2007 yılında 93,9 milyon tonu mısır, 3,4 milyon tonu buğday olmak üzere toplam 100 milyon ton hububat enerji temini için kullanılmıştır.) ve Hindistan, Çin gibi ülkelerde unlu mamül tüketimindeki yükseliş nedeniyle buğday tüketiminde yaşanan artış ile dünya devir stoklarında yaşanan düşüş uluslararası fiyatlarda da artışa sebep olmuştur. Dünyada buğday fiyatlarında bir yılda % 150 civarında artış yaşanırken artan dünya fiyatları ülkemizi de etkilemiş olup ülkemizde buğdayda fiyat artışı yıllık % 50 civarında gerçekleşmiştir.

SORU 6) Emanet alım fiyatının % 30'u kadar ödenen avans fiyatlarla (0.15 YKr/kg) ilgili kamuoyuna yapılan açıklamada müdahale fiyatının açıklanacağı belirtilmiştir. Türkiye'de hasat bitmek üzere olmasına rağmen müdahale fiyatı neden açıklanmamaktadır?

CEVAP 6) Müdahale fiyatı; üreticilerin ürünlerini öngörülen fiyat düzeyinin üzerinde satması için belirlenen bir eşiktir. Burada amaç; üretici maliyeti, enflasyon, geçen yılki fiyatlar, dünya fiyatları, tarımsal sanayinin hammadde tedariki, tüketici fiyatları, üretimin sürdürülmesini sağlayacak kar marjı gibi çok sayıda faktörle piyasa istikrarını sağlayacak bir mekanizmanın kurulmasıdır.

Bu bağlamda ülkemizde piyasa fiyatları her geçen gün üretici lehine işlemekte, üreticilerimiz mümkün oldukça pazara ürün arz etmemektedir. Bu sezonun en belirgin özelliği pazara ürün arzının düşük gerçekleşmesidir.

Dolayısı ile piyasanın üretici lehine işlediği bir süreçte fiyat açıklamamak da bir müdahale yöntemidir. Üretici mağduriyetinin hissedildiği noktada kesinlikle müdahale fiyatı açıklanacaktır. TMO; bütün işyerleri, ekibi, depoları ile hizmet vermekte, istenen her noktaya geçici ekiplerle gidilerek emanet alım sistemi işletilmektedir. Bu manada hiçbir üreticimizin ürününün düşük fiyatla satılmasına müsaade edilmemektedir.